

WTO: World Tourism Barometer**Volume 2, No. 1. 2004**

2003-ban a nemzetközi turizmus ismét nehéz évet élt át, amelyben három negatív tényező játszott közre: az iraki konfliktus, a SARS járvány és folyamatosan gyengélkedő gazdaság. Az iraki válság, és a magas fokú bizonytalanság az első negyedévben világszerte hatott a turizmus alakulására. A SARS járvány váratlan kitörése miatt megtorpant az ázsiai és a Csendes-óceáni térségben a beutazó turizmus korábban tapasztalható fejlődése.

Európában elsősorban a **közép- és kelet-európai országok** profitáltak abból, hogy a fent említett okok következtében ismét előtérbe kerültek a rövid távú utazások. Megélnékült a belföldi turizmus, amely elengedhetetlen volt ahhoz, hogy ellensúlyozza a beutazás csökkenésével járó veszteségeket. Ezzel egyidőben jelentős mértékben növekedett az Európán belüli utazások száma is, amely az olcsó, diszkont légitársaságok regionális légi-úthálózatának és kapacitásának rohamos bővülésével magyarázható.

Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Belgium, Norvégia, Dánia, Finnország és Svájc – a fő nyugat- és észak-európai küldőpiacok, amelyeket mind érint a gazdasági recesszió – 2003-ban több negyedévben is GDP visszaesést könyvelhettek el. A tradicionális, északról délre irányuló turizmust befolyásolta a szokatlanul forró és száraz nyár, ezért a **skandináv országok lakosainak** többsége otthon maradt, vagy csak a szomszédos országokat látogatta meg. Az Európán belüli turizmust meghatározta továbbá az amerikai dollár és az euró árfolyamának változása is. Miközben olyan hagyományos desztinációk, mint Franciaország, Spanyolország és Portugália gyenge eredményeket értek el a beutazó turizmusban, egyes országok forgalmát pozitívan érintették ezek a változások, így például **Horvátország (a nemzetközi érkezések száma 7%-kal növekedett), Szlovénia (+5%), Törökország (+4%), Nagy-Britannia (+3%) és Írország (+5%)** regisztrált növekedést. Az év első tíz hónapjában **Franciaország (-3%) és Olaszország (-2%)** turizmusát jelentősen befolyásolta az USA-ból és Japánból érkező turisták elmaradása, míg **Spanyolország (+4%) és Portugália (+3%)** képesek voltak megőrizni a pozitív eredményeket. Franciaországban más tényezők is közrejátszottak a főszezon turizmus gyengébb teljesítményében, mint a sztrájkok és az ismétlődő nyári tüzesetek. Sok euró-zónán kívüli ország – Horvátország, Csehország, Litvánia, Málta, Norvégia, Románia, az Orosz Föderáció, Szlovákia, Szlovénia,

Svájc, Törökország és Nagy-Britannia – versenyképes árszínvonalának köszönhetően pozitív teljesítményt nyújtott.

Az **ICAO (Nemzetközi Civil Légi Szövetség)** jelentése szerint 2003-ban a légi utasok száma elérte az 1,6 milliárdot. Ezzel együtt – a közeli desztinációk felkeresésének növekedése miatt az összes utazás utaskilométereinek száma mindösszesen 1%-kal, a nemzetközi forgalom tekintetében 3%-kal csökkent. A SARS járvány kitörése elsősorban az ázsiai légitársaságokat érintette, májusban a nemzetközi légi utasforgalom nem érte el a megelőző év azonos időszak eredményének a felét sem. Az év második felében bekövetkezett viszonylagos fellendülés sem volt képes behozni a lemaradást, 2003 végén a nemzetközi közlekedés közel 10%-kal, összességében pedig 6%-kal maradt el az előző évitől.

A **IATA (Nemzetközi Légitársaságok Szövetsége)** szerint a 2003-as év légi közlekedését döntően befolyásolták azok a tényezők (iraki konfliktus, bizonytalanság, SARS járvány), amelyek a turizmus egészére hatottak. A Szövetség előrejelzése szerint a 2003-as légi forgalom 3-4%-kal marad el a 2002. évitől. Mindazonáltal a megfelelő stratégiák alkalmazásával talpra állhat a légi közlekedési szektor, a IATA 2004-ra 7-8%-os növekedést jósol.

Az **Európai Légitársaságok Szövetségének (AEA)** jelentése szerint Európában, a légi közlekedésben résztvevő utasok száma 1%-kal növekedett, emellett azonban meg kell jegyeznünk, hogy 2002-ben 4,6%-os csökkenés volt tapasztalható. Az Európából Afrikába irányuló utazások száma 3%-kal növekedett, a távol-keleti forgalom azonban 8%-kal esett vissza 2003-ban a rendelkezésre álló adatok alapján.

Előrejelzés, várakozások

A 90 ország több mint 180 turisztikai szakemberének körében végzett panel¹ kutatás során az állami- és a magánszféra képviselői is megkérdezésre kerültek, akik **az elmúlt négy hónapot és a 2003-as évet értékelték**, illetve a **következő négy hónapra és a 2004-re vonatkozó várakozásaikat** fogalmazták meg.

¹ A Turisztikai Világszervezet e-mailes kérdőívben kért meg turisztikai szakértőket, hogy 1-5 ig terjedő skálán (1= sokkal rosszabb, 5= sokkal jobb) értékeljék 2003 turizmusát, illetve 2004 turisztikai várakozásait az adott időszakban szokásos, elvárható teljesítményhez képest. A felmérés ezen kívül a WTO statisztikai adatgyűjtésének eredményein alapul.

A válaszadók többsége a 2003. május-augusztus időszaknál (3,2) valamennyivel pozitívabban értékelte az év utolsó négy hónapját (3,4). A következő négy hónapra vonatkozóan (2004. január-április) az ötös értékelési skálán a szakemberek által adott várakozások eredménye 3,7-es átlagosztályzat. Az év első négy hónapjára vonatkozó várakozások pozitívak, az átlagosnál pozitívabbak az előrejelzések Ázsiában (4,1-es átlagosztályzat), és Amerikában (3,9-es átlagosztályzat).

A szakértők véleménye megegyezik abban, hogy 2004-re vonatkozóan a gazdasági és a világpolitikai helyzet alakulása mindenképpen pozitív várakozásokra ad okot. Az Amerikai Egyesült Államokban és Kínában a növekvő kereslet és a termelékenység kapcsán egyre optimistábbak a várakozások, csakúgy, mint Európában, a Németországban, Franciaországban, valamint a Japánban bevezetett gazdasági reformoknak köszönhetően.

A felmérés megtalálható a Kutatási Igazgatóságon, illetve megrendelhető a WTO honlapján:
www.world-tourism.org

Forrás: World Tourism Organization, Association of European Airlines (AEA), Magyar Turizmus Rt. Kutatási Igazgatóság